

Aika: 4.10.2019 klo 8.15-10.25

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kokoushuone Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala, 2. vpj.
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi
Linnamaa Reija	strategiajohtaja	Tampere, 130-134 §
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Hirvonen Tuomas	kunnanjohtaja	Vesilahti, 130-132 §
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä, 130 -132 §
Sorvanto Jarkko	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi, 1. vpj.
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia

Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihteer	sihteeri, TKS

Kutsutut:

Lyly Lauri	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere
Kuusela Kaisu	seutusunnittelupäällikkö	TKS, 130 §
Touru Tapani	liikennejärjestelmäpäällikkö	TKS, 130 §
Airaksinen Harri	toimitusjohtaja	Business Tampere, 132 §
Kankkonen Satu	kehittämispäällikkö	TKS, 133 §
Ruokonen Tommi	sunnittelupäällikkö	Pirkkala, 133 §
Asula Myllynen Ritva	kehittämispäällikkö	TKS, 134 §
Vihanta Aada	korkeakouluharjoittelija	TKS, 134 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

130 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	3
131 § MAL4-SOPIMUS, SOPIMUSLUONNOS	4
132 § KAUPUNKISEUDUN SAAVUTETTAVUUDEN KEHITTÄMISOHJELMA, TAVOITTEET JA TOIMITASUUNNITELMA 2020-2022	7
133 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN VARHAISKASVATUKSEN SEKÄ ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEUTUVERTAILUT 2018	10
134 § HIILINEUTRAALI TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU 2030, ILMASTOTYÖN TIEKARTTAMALLI	14
135 § TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT	17
136 § SEURAAVAT KOKOUKSET	18
SÄHKÖINEN KÄSITTELY	20
137 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.8.2019	20
138 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	24

130 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO
8.15-8.20

Muistio 20.9.2019, liitteenä.

Asiat 20.9.	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Seututyöryhmien palaute 1-8/2019 ja vuoden 2020 toiminta	Työryhmät valmistelevat TA 2020 ehdotuksen saadun ohjauksen mukaan. Käsittely KJK:ssa 1.11. (SH 30.10. ja 27.11.)	TKS
EU-toimiston ohjauskeskustelu	EU-toimisto jatkaa Tampereen, kehyskuntien ja Pirkanmaan toimistona	Heinämäki, Räikkönen
MAL-sopimuksen 2020-2023 valmistelu, tilannekatsaus	Pienryhmän ja valtion työneuvottelut jatkuivat 19.9 (liikenteen teema) ja 23.9. (maankäytön ja asumisen teema). Seuraava ”kokonaisneuvottelu” 11.10.2019 Tampereella. Palaute valmistelusta tässä kokouksessa. Sopimusluonnoksen käsittely 22.10. KJK:n erilliskokouksessa.	TKS

Kokoustiedotteet:
HYPA 12.9.2019
MASTO+LJ 28.8. ja 18.9.2019

131 § MAL4-SOPIMUS, SOPIMUSLUONNOS

8.20-8.40 (20 min)

Seutujohtaja Nurminen 26.9.2019

Valmisteluaikataulun tarkistaminen

Seutuhallitus hyväksyi 28.8.2019 MAL4-sopimuksen valmistelulle syksyn työvaiheet ja aikataulun alla olevan mukaisesti. Aikataulu tähtäsi siihen, että sopimus hyväksyttäisiin valtuustoissa joulukuussa 2019.

Sopimusrakenne ja -sisältö, tavoitekeskustelu:

Seudun valmisteluryhmä 11.8.2019

Kuntajohtajakokous 23.8.2019

Seutuhallitus 28.8.2019.

Sopimusluonnos:

Masto- ja liikennejärjestelmätyöryhmä 28.8.2019

Valtion ja seudun neuvotteluryhmä 4.9.2019

Kuntajohtajakokous 6.9.2019

Seutuhallitus 25.9

Sopimusehdotus:

Masto- ja liikennejärjestelmätyöryhmä 18.9

Valtion ja seudun neuvotteluryhmä, vko 39?

Kuntajohtajakokous 4.10

Seutuhallitus 30.10

Allekirjoitusversio:

Valtion ja seudun neuvotteluryhmä, loka-marraskuun vaihde

Kuntien hallitukset marraskuu

Kuntien valtuustot joulukuu

Sopimusneuvotteluissa on käynyt ilmi, että riittävää varmuutta valtion sitoumuksista ei saada tavoitellussa aikataulussa johtuen mm. hallituksen budjettikäsittelystä sekä budjetin toimeenpanon valmistelusta. Lisäksi kunnista on esitetty toive, että ennen lopullisen sopimusehdotuksen valmistumista kunnille tulisi antaa mahdollisuus kommentoida ja käydä keskustelu sopimuksesta.

Masto- ja liikennejärjestelmätyöryhmä ovat kokouksissaan ansiokkaasti valmistelleet sopimusta syksyn ajan. On oletettavaa, että sopimuksen pääkysymyksiin ei tule enää olennaisia muutoksia, minkä vuoksi kirjausten viimeistely on joustavaa tehdä kaupunkiseudun neuvotteluryhmän toimesta ja vapauttaa asiantuntijaryhmät käsittelemään muita seudullisia vuoden 2019 tavoitteita sekä valmistautumaan vuoteen 2020.

Alla esitetään em. perusteilla päivitetty aikataulu viimeisten työvaiheiden osalta:

Sopimusehdotus:

Masto- ja liikennejärjestelmätyöryhmä 18.9.
Valtion ja seudun neuvotteluryhmä 11.10.
Kuntajohtajakokous 22.10.
Seutuhallitus 30.10.
Seutufoorumi 31.10.
Kunnanhallitusten kommentit 22.10.-11.11.

Allekirjoitusversio:

Valtion ja seudun neuvotteluryhmä, marraskuun 12.11.->
Seudun neuvotteluryhmä 18.11
Seutuhallituksen ja kuntajohtajien yhteiskokous 27.11.
Kuntien hallitukset joulukuu
Kuntien valtuustot tammikuu 2020

Tilannekatsaus

Kuntajohtajakokouksen 20.9. jälkeen valtion kanssa on käyty seuraavat työneuvottelut:

- 19.9. Liikenneteeman työneuvottelu. Neuvottelun luonne oli lähinnä informatiivinen ja korosti valtion eri liikennetoimijoiden (LVM, Väylä, Traficom ja ELY-keskus) rooleja ja yksittäisiä kommentteja sopimuskohtiin. Tavoitekirjausten tarkkaan sisältöön eikä valtion rahoitukseen otettu kantaa. LVM:n vastuulle kuuluvia asioita ei voitu käsitellä, koska ministeriö ei osallistunut kokoukseen.
- 23.9. Maankäyttö- ja asuminen –teemojen työneuvottelu. Neuvottelussa käsiteltiin ja sovittiin mm. asumisen uudistuotannon sijoittamisesta keskustoihin ja JKL-vyöhykkeille (80%), rakentamisen kaavarannosta keskeisille sijainnille (5 v), seudun kokonaisasuntotuotannosta (13 400), kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteesta (25%) sekä tavoitekirjauksesta osuuden nostamisesta seudun asuntopoliittisessa ohjelmatyössä hallitusohjelman tavoitteet huomioiden. Lisäksi keskusteltiin valtion/ARAN osallistumisesta seudun asuntorakentamiseen eri rahoitus- ja tukimuodoilla, mm. asunto-kohtaisen käynnistysavustuksesta.
- Maston ja Lj-ryhmä ovat hyväksyneet 2.10 em. työneuvottelujen pohjalta sopimusmuotoilut kuntajohtajakokoukselle sekä 11.10 valtion kanssa käytäviin sopimusneuvotteluihin.

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela ja liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru on kutsuttu kokoukseen.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liite.

- Sopimusluonnos/Toimitetaan 3.10.2019

Kuntajohtajakokous 4.10.2019

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan.
hyväksyä tilannekatsauksen,

hyväksyä MAL-sopimuksen tarkennetun aikataulun ja työvaiheet,

että kunnanhallitukset varautuvat kokouksissaan 11.11.2019 mennessä
käsittelemään ja kommentoimaan sopimusehdotusta ja

että seutuhallituksen nimeämä kaupunkiseudun valmisteluryhmä vii-
meistelee sopimusehdotuksen kuntajohtajien ja seutuhallituksen yh-
teiskokoukseen 27.11.2019.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

132 § KAUPUNKISEUDUN SAAVUTETTAVUUDEN KEHITTÄMISOHJELMA, TAVOITTEET JA TOIMITASUUNNITELMA 2020-2022

8.40-9.10 (30 min)

Seutujohtaja Nurminen 25.9.2019

Seutuhallitus käsitteli kaupunkiseudun lentoliikenteen kehittämishankkeen jatkamista kokouksessaan 25.9.2019 ja päätti (kuten myös KJK 6.9.2019):

- esittää jäsenkunnille, että kaupunkiseudun kunnat varaavat saavutettavuuden kehittämishankkeen erillisrahoitusta 2 €/as/v vuosina 2020-2022, minkä jälkeen arvioidaan ohjelman vaikuttavuus,
- että ohjelman fokus on kansainvälinen saavutettavuus ja sitä tukevat matkaketjut,
- että ohjelma sijoittuu Business Tampereeseen, joka vastaa sen hallinnoinnista ja operatiivisesta ohjauksesta sekä yhteistyön toteutumisesta Visit Tampereen ja muiden lentoliikenteen alueellisten intressitahojen kanssa,
- että ohjelman strategisesta ohjauksesta vastaavat Tampereen kaupunkiseudun kuntajohtajakokous ja seutuhallitus, jotka hyväksyvät ohjelman tavoitteet ja toimintasuunnitelman sekä vuosiraportoinnin,
- ohjelman tavoitteet ja toimintasuunnitelma/luonnos käsitellään kuntajohtajakokouksessa 4.10.2019. ja
- että kaupunkiseudun kunnat esittävät Pirkanmaan muille kunnille osallistumista ohjelman jatkorahoitukseen vuosille 2020-2022 1 €/as/v.

Toimitusjohtaja Harri Airaksinen 25.9.2019

Saavutettavuuden kehittämishankkeen avaintulokset ja vaikuttavuuden kannalta keskeiset toimenpidekokonaisuudet esitellään liitteenä olevassa aineistossa.

Ohjelman rakenne mahdollistaa joustavan ja nopean reagoinnin muuttuvissa tilanteissa. Tällaista joustavuutta edellytetään esimerkiksi uusien lentoyhteyksien haussa ja toteutuessaan niiden markkinoinnissa. Myös eri liikennemuotojen kehityksen osalta voi tulla nopeita muutoksia. Raideliikenteen kehitys odottaa poliittisia päätöksiä ja mm. Suomirataa koskevat toimenpiteet pitää pystyä muotoilemaan ketterästi ja tehtyjen päätösten mukaisesti. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista tehdä linjaukset osaltaan operatiivisesti Business Tampere Oy:ssä ja strategisissa kysymyksissä kuntajohtajakokouksissa ja seutuhallituksessa.

Ohjelmasta raportoidaan esityksen mukaan kuntajohtajakokoukselle ja seutuhallitukselle sekä myös Business Tampere Oy:n hallitukselle.

Edellisellä kaudella onnistumista on mitattu esimerkiksi matkustajamäärien kehityksellä. Tämä on kuitenkin luonteeltaan indikaattori eikä mittari, koska asiaan vaikuttavat lukuisat ulkopuoliset tekijät. Tätä indikaattoria on jatkossakin syytä seurata ja arvioida toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta.

Sopivia mittareita tulevalle ohjelmakaudelle ovat:

- Nykyisten verkostoyhtiöiden toiminnan jatkuminen vähintään nykyisessä laajuudessa
- Jonkin verkostoyhtiön uusi yhteys olemassa olevaan kohteeseen
- Yksi low cost -toimija Tampere-Pirkkalaan
- Lomalentojen jatkuvuus ja volyymin kasvu
- Koulutustoiminnan jatkuminen Tampere-Pirkkalassa
- Tampereen seudun Dryport-logistiikkakeskittymän masterplanin muodostaminen
- Osallistuminen raideliikenteen edunvalvontaan strategiasta vastaavien tahojen linjausten mukaisesti

Päätyneen lentoliikennehankkeen 2017-2019 markkinointirahoitusta on säästymässä noin 200 000 euroa. Projektin toteuttamissopimuksella on sovittu, että markkinointirahaa voidaan kohdentaa ja käyttää tarpeiden mukaan yli tilikauden Business Tampere Oy:n taseen kautta. BT esittää, että säästynyttä rahaa ei peritä takaisin, vaan että varoja voidaan edelleen käyttää vuonna 2020 lentoliikenteen kehittämiseen liitteessä esitettävän kohdennuksen mukaisesti.

Toimitusjohtaja Harri Airaksinen selostaa asiaa kokouksessa

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liitteet:

- Saavutettavuuden kehittämisohjelma 2020-2022, tavoitteet ja toimintasuunnitelma
- Esitys säästyneen lentoliikenteen markkinointirahan käytöstä 2020

Heidi Rämö poistui kokouksesta.

Kuntajohtajakokous 4.10.2019

Seutujohtaja Nurminen

Päätösehdotus.

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

käydä ohjaavan keskustelun saavutettavuuden kehitysohjelman tavoitteista ja toimintasuunnitelmasta 2020-2023,

että tavoitteet ja toimintasuunnitelma hyväksytään seuraavassa kokouksessa ja

että päättyneen lentoliikennehankkeen säästynyttä rahoitusta voidaan käyttää liitteellä (2) esitettäviin lentoliikenteen kohteisiin.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

133 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN VARHAISKASVATUKSEN SEKÄ ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEUTUVERTAILUT 2018

9.10-9.40 (30 min)

Kehittämispäällikkö Satu Kankkonen

Taustaa seutuvertailujen kehittymisestä

Tampereen kaupunkiseudulla laadittiin varhaiskasvatuksen päiväkotihoidon seudullista kustannuslaskentaa vuodesta 2009 vuoteen 2017 saakka. Vuoden 2017 jälkeen kustannusvertailu uudistettiin ja nyky-muotoiset tulokset julkaistiin vuonna 2018. Päiväkotivertailusta siirryttiin varhaiskasvatuksen seutuvertailuun, jolloin mukaan tulivat myös yksityinen varhaiskasvatus ja perhepäivähoito. Uudistuneessa vertailussa kuvataan myös varhaiskasvatuspalveluiden käyttöä ja henkilöstön koulutusta. Kokonaan uutena tietona tämän vuoden vertailuun on otettu perhepäivähoitajien koulutustausta ja lasten käytössä olevien tvt-laitteiden määrä.

Perusopetuksen seutuvertailua on laadittu vuodesta 2016 lähtien ja siihen sisältyy myös esiopetuksen osuus. Tavoitteena on ollut esittää perusopetuksen keskeiset tunnusluvut ja mukana on sekä toiminnallisia että taloudellisia mittareita. Vertailu antaa kuvan seudun perusopetuksen järjestämistavoista ja toimii tietopankkina niin valmistelulle kuin päätöksenteolle. Tänä vuonna vertailuun otettiin mukaan myös perusopetuksen TEAvisarin tietoja kuvaamaan toiminnan laatua.

Vertailujen tuloksista lyhyesti

Varhaiskasvatuksen seutuvertailuun uutena tietona otettiin muutama uusi mittari, mutta muuten vertailuun ei ole tehty suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2018 seudulla oli yhteensä noin 20 750 1-5-vuotiasta lasta. Lukumäärä on ollut laskussa ja vuodesta 2014 määrä on vähentynyt noin 1500 lapsella. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen vaihteluväli on Lempäälän 78 prosentista Nokian 84 prosenttiin. Muilla kunnilla osallistumisaste on pääsääntöisesti 80 prosentin tuntumassa. Varhaiskasvatuspalveluista keskimäärin 79 prosenttia on kuntien itse tuottamia ja loput yksityisten tuottamia. Vuodessa yksityisen palvelutuotannon osuus on kasvanut kahdella prosenttiyksiköllä. Yksityisen palvelutuotannon osuudet vaihtelevat 3 prosentista (Vesilahti) 27 prosenttiin (Pirkkala). Palvelusetelipäiväkodeissa olevien asiakkaiden määrä on kasvanut vahvasti palvelusetelijärjestelmän käyttöönoton jälkeen vuonna 2013. Joulukuussa 2018 palvelusetelipäiväkodeissa oli noin 2300 lasta. Palvelusetelijärjestelmä mahdollistaa, että asiakkaat voivat hakeutua kaupunkiseudun alueella toisella paikkakunnalla sijait-

sevaan palvelusetelipäiväkotiin. Vuoden lopussa noin 9 prosenttia palveluseteliasiakkaista oli varhaiskasvatuspalveluiden piirissä kotipaikkakunnan ulkopuolella.

Varhaiskasvatuksen kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat kunnittain noin 9 600 euron (Ylöjärvi) ja noin 12 900 euron (Pirkkala) välillä. Seudun keskiarvo on noin 10 500 euroa. Henkilöstökulujen vaihteluväli oli 5 700 euron (Lempäälä) ja 7 300 euron (Pirkkala) välillä. Ikävakioidun toteutuneen hoitopäivän hinnan vaihteluväli on jopa suurempi 46 eurosta 73 euroon päivältä. Leveämpi välitys selittyy sillä, että kuntien välillä on vaihtelua lapsikohtaisten toteutuneiden hoitopäivien määrässä. Keskimääräinen asiakasmaksutulo lasta kohden kuukaudessa vaihteli 89 euron (Orivesi) ja 152 euron (Pirkkala) välillä keskiarvon ollessa 120 euroa. Vuonna 2017 keskiarvo oli 135 euroa. Asiakasmaksutulojen pienenemiseen vaikuttavat asiakasmaksulainsäädännön muutokset.

Esi- ja perusopetuksen seutuvertailun mukaan seudun perusopetuksen oppilasmäärä on edelleen huomattavassa nousussa, kun lukuvuodessa seudun oppilaiden määrä on kasvanut 800 oppilaalla eli 2,3 prosentilla. Yhteensä lukuvuonna 2018-2019 seudulla oli perusopetuksen vuosiluokkien 1-9 oppilaita 36 744. Perusopetuksen oppilasmäärä tulee kasvamaan vahvasti vielä muutama seuraavana vuotena ja ilman muuttoliikkeen huomioimista kasvu on keskimäärin noin 2 prosenttia vuodessa, mikä tarkoittaa noin 700 oppilaan vuotuista lisäystä seudulla. Muuttoliikkeen vaikutuksen huomioisen jälkeen kasvu tulee olemaan vielä voimakkaampaa. Oppilasmäärän kasvu edellyttää kaupunkiseudulla uusien oppimisympäristöjen rakentamista. Pidemmällä aikavälillä oppilasmäärän kasvu tulee tasaantumaan. Myös esioppilaiden määrä on kasvanut selvästi, mutta esioppilaiden määrässä on myös kuntakohtaisia eroja. Lukuvuonna 2018-2019 seudulla oli yhteensä 4 737 esioppilasta.

Perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset vuonna 2018 vaihtelevat kunnittain noin 7 600 eurosta noin 8 800 euroon vuodessa. Puolestaan opetuskustannusten vaihteluväli on noin 4 200 eurosta 5 900 euroon. Suurimmat erot muodostuvat tila- ja opetuskustannuksista. Tila-kustannuksien eroja selittävinä tekijöinä voivat olla mm. väistötilaratkaisut, koulujen erilaiset mitoitukset suhteessa oppilasmäärään ja pääomakustannusten laskentatapa. Oppilaskohtaiset kuljetuskustannukset vaihtelevat kunnittain 50 eurosta 580 euroon, mikä selittyy kuntarakenteella ja palveluverkolla. Kaikkiaan ero ovat hieman supistuneet aiemmista vuosista.

Tämän vuoden esi- ja perusopetuksen vertailuun päätettiin ottaa myös vuoden 2017 TEAviisarin perusopetuksen tiedonkeruun tietoja. Peruskouluja koskevat tiedot kerätään kunnista kahden vuoden välein ja nyt käsiteltävät tiedot ovat vuoden 2017 tiedonkeruusta. TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämisasiivisuutta. TEAviisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta. Perusopetuksen TEA-pisteet kuvaavat toiminnan laatua ja ne on esitetty työkalussa myös liikennevaloista tutuilla värikoodeilla. Vihreä tarkoittaa hyvää laatua (pisteet 75-100), keltainen parannettavaa (pisteet 24-74) ja punainen huonoa laatua (pisteet 0-24). Terveydenedistämisasiivisuudessa on kokonaistulosten perustella parannettavaa Tampereen kaupunkiseudun kunnissa. Parhaaseen tulokseen yltää Pirkkala 73 pisteellä ja alhaisin pistemäärä on Orivedellä (64 pistettä). Koko maan keskimääräinen tulos on 67 pistettä. Seutuvertailuun on tarkempaan tarkasteluun otettu kaksi osa-aluetta, johtaminen ja osallisuus.

Johtamisen osa-alueella hyvään laatuun eli yli 75 pisteen yltävät Tampere, Ylöjärvi, Pirkkala ja Vesilahti. Pistemäärä kuvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen organisointia, vastuun määrittelyä ja toimeenpanoa. Johtamisessa mitattavat osakokonaisuudet ovat oppilashuoltoryhmän kokoontuminen ja kokoonpano, viimeisin työolotarkastus ajankohtineen ja osallistujineen sekä poissaolojen seuranta. Osakokonaisuuksien kuntakohtaisissa pistemäärissä on melko suurta vaihtelua niin kuntien sisällä kuin niiden kesken.

Osallisuuden alue rakentuu vanhempainyhdistys- ja tukioppilastoiminnasta, huoltajien ja oppilaiden vaikutusmahdollisuuksista ja kodin ja koulun yhteistyöstä. Osallisuudessa hyvälle laatutasolle yltävät kaupunkiseudun kunnista Ylöjärvi, Pirkkala ja Vesilahti koko maan keksiarvon ollessa 76 pistettä. Jos osallisuuden osakokonaisuuksia tarkastellaan lähemmin, huomataan, että eniten kehitettävää on kaupunkiseudulla kokonaisuutena huoltajien vaikutusmahdollisuuksissa. Huoltajien vaikutusmahdollisuuksia on tiedonkeruussa kartoitettu laajalla joukolla eri toimenpiteitä ja osatuloksiin kannattaa tutustua sähköisen palvelun kautta.

Seutuvertailujen tunnuslukujen tarkempi analyysi ja niiden merkitysten arvottaminen tehdään kunnissa niiden omista lähtökohdista. Lähtökohteisesti tiedot ovat vertailukelpoisia, mutta kuntien toisistaan poikkeava tapa järjestää toimintaansa vaikuttaa vertailukelpoisuuteen, mikä on hyvä muistaa tulkintoja tehtäessä. Luvuista ei siten voi tehdä johtopäätöksiä ilman, että niihin liittyvä viitekehys on tiedossa. TEAviisari on suunnittelua ja johtamista tukeva työkalu kunnille, kouluille ja alu-

eille. TEAviisarin tietoja tarkistetaan ja auditoidaan jälkikäteen systemaattisesti ja verkkosivujen kautta on mahdollista tutustua aineistojen laatuselosteisiin.

Suunnittelupäällikkö Tommi Ruokonen ja kehittämispäällikkö Satu Kankkonen selostavat asiaa kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liite:

- Tampereen kaupunkiseudun varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen seutuvertailut 2018.

Tuomas Hirvonen poistui kokouksesta.

Kuntajohtajakokous 4.10.2019

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

hyväksyä vuoden 2018 seutuvertailut ja

todeta, että seutuvertailujen tiedot ovat seututoimiston ja kuntien julkaistavissa kuntajohtajakokouksen jälkeen.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

134 § HIILINEUTRAALI TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU 2030, ILMASTOTYÖN TIEKARTTAMALLI
9.40-10.10 (30 min)

Kehittämispäällikkö Ritva Asula-Myllynen:

Tampereen kaupunkiseudun yhteinen ja ensimmäinen ilmastostrategia on hyväksytty kuntien valtuustoissa 2010. Sen toteutumista seurattiin vuosittain, kunnes tilattiin strategian vaikuttavuusarviointi 2016. Arvioinnin mukaan kaupunkiseutu oli pääsemässä asetettuun tavoitteeseen, joka oli -40 % kokonaispäästöistä vuoteen 2030 mennessä. Samalla todettiin tarve kiristää tavoitteita ja integroida ilmastotyö tiiviimmin kuntien omaan tekemiseen. Ilmastotavoitteet päivitettiin yhteistyössä seudun kaikkien asiantuntijatyöryhmien kanssa 2017-2018 ja päätettiin jakaa tarkastelu viiteen osa-alueeseen:

- Eheä maankäyttö ja kestävä liikenne
- Uudistuva energiantuotanto ja kulutus
- Resurssiviisas kulutus ja tuotanto
- Sopeutuva kaupunkiseutu
- Kehittyvä ilmastotyö

Tavoitetasoksi asetettiin Hiilineutraali Tampereen seutu 2030, mikä tarkoittaa, että kaupunkiseutu tavoittelee 80 % päästövähennystä ajassa 2007-2030. Kunnat ovat tämän jälkeen liittyneet kansalliseen Hinkukuntien verkostoon valtuustopäätöksin. Sen mukaisesti kunnat ottavat kasvihuonekaasupäästönäkölman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan. Verkosto kokoaa yhteen kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluja tarjoavat yritykset sekä alan asiantuntijat. Hinkufoorumin tarkoituksena on mm. tukea kuntia niiden päästöjä vähentävissä vuotuisissa investointisuunnitelmissa, jotka ovat osa talousarvioita. Hinkufoorumi tarjoaa jäsenilleen myös verkostoitumismahdollisuuksia, tukea päästöjä vähentäviin toimenpiteisiin ja kansallisesti yhteisempään päästölaskentaan, näkyvyyttä ja viestinnällisiä yhteistyömahdollisuuksia.

Kuntien ja kaupunkiseudun hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi seutuyhteistyönä on laadittu kuntien avuksi tiekartan mallipohja, jossa määritellään tarkempi ja realistinen ohjelma toimenpiteineen ja aikatauluineen. Valmistelusta on vastannut korkeakouluharjoittelija Aada Vihanta, joka on kuntakierrokseen pohjautuvassa työssä kuvannut, miten hiilineutraalisuustavoite näkyy kuntien strategioissa, miten ilmastostrategian tavoitteet on jalkautettu tai jalkautetaan kunnissa, mitkä ovat keskeisimmät sektorit, joihin kunnassa tulisi panostaa päästöjen vähentämiseksi, millaista tukea kunnat kaipaavat seutuyhteistyöltä sekä onko kunnissa hiilineutraalisuustavoitetta edistäviä tai rajoittavia tekijöitä.

Kartoituksessa selvisi, että kunnat ovat hyvin erilaisissa vaiheissa ilmastotyönsä suhteen mutta kaikissa on ilmastotyö kuitenkin käynnissä. Poliittinen ilmapiiri on tavoitteille pääosin positiivinen ja niin kuntalaiset kuin yrityksetkin haluavat luottaa ilmastopolitiikan menevän eteenpäin. Tavoitteista on todettu, että niiden tulee sisältyä kuntastrategioihin, jotta ne saadaan päätöksentekoon ja talousarvioon mukaan, niitä johdetaan, seurataan ja ne vastuutetaan. Seutuyhteistyöstä toivottiin jatkossakin tukea ilmastotyön jalkauttamiseksi ja edistämiseksi.

Kuntakierroksen pohjalta on kirjoitettu liitteenä oleva yhteenvetoreportti. Raportti nojaa haastattelujen lisäksi YK:n Agenda2030 kestävä kehityksen tavoitteisiin, jotka tarjoavat hyvän välineen sekä kansallisen että kansainvälisen näkyvyyden nostamiseksi. YK:n tavoitteet ovat myös hyvä apuväline seudun ilmastotyön linjan hahmottamiseksi sekä osoittavat, että Tampereen kaupunkiseutu pyrkii tavoittelemaan kansainvälisesti hyväksytyjä ja arvostettuja kestävä kehityksen tavoitteita.

Raportin liitteinä ovat indikaattorilista sekä varsinainen tiekartan mallipohja, jonka kunnat voivat räätälöidä omiin tarpeisiinsa sopivaksi. Yksi identtinen tiekarttamalli ei sovellu kaikille kunnille ja lisäksi raportoinnin on integroiduttava kunnan omaan raportointiin. Seudullisesti ilmastotavoitteet ovat taakanjakosopimus, jossa jokaisella kunnalla on omat potentiaalinsa, keinosensa ja resurssinsa edetä tavoiteuralla.

Seudun ilmastotyöryhmä 13.9. ja infratyöryhmä 24.9. hyväksyivät työn osaltaan.

Kehittämispäällikkö Ritva Asula-Myllynen ja korkeakouluharjoittelija Aada Vihanta selostavat asiaa kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liite:

- Hiilineutraali Tampereen seutu 2030, tiekarttamalli, toimitetaan ke 2.10.
- Hiilineutraali Tampereen seutu 2030, tiekarttaselvitys

Kuntajohtajakokous 4.10.2019

Seutujohtaja Nurminen

Päätösehdotus.

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä tiedoksi hiilineutraali Tampereen seutu 2030 tiekarttaselvityksen,

hyväksyä ilmastotyön tiekarttamallin,

lähettää tiekarttamallin jäsenkuntiin hyödynnettäväksi ja

että kuntakohtaisten tiekarttojen työstäminen jatkuu vuoden 2020 aikana.

Päätös.

Asian käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

Reija Linnamaa poistui kokouksesta.

135 § TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT

10.10-10.15

Kuntajohtajien info- ja keskusteluasiat:

Lauri Lyly kertoi työllisyyskokeilun tilanteesta. Kaupunkiseudulta kootaan oma hakemus ministeriöön.

Lauri Lyly kertoi raideliikenteen hankeyhtiön perustamisesta. Tampere esittää edustajakseen Mikko Nurmisen. Seudun muiden kuntien mukaan osallistumisesta päätetään erikseen.

Seudullisen vesihuoltoselvityksen laatiminen. Asian valmistelu on esillä Tampereen kaupungilla.

Seutujohtajan infoasiat:

136 § SEURAAVAT KOKOUKSET
10.10-10.15

9.8. peruttu

23.8.,

Lentoliikenteen kehittäminen kaupunkiseudulla, jatkotoimenpiteet
Tredun palveluverkkosuunnitelman eteneminen
MAL4-sopimus lähetekeskustelu, valmistelu neuvotteluun 4.9.
Lähijunaliikennepilotti

6.9.,

Lentoliikenteen kehittäminen kaupunkiseudulla, jatkotoimenpiteet
Tredun palveluverkkosuunnitelman eteneminen
Palaute MAL4-neuvottelusta 4.9. (MAL4-sopimusluonnos)
Seutumuseo -toiminnan jatkaminen ja hankkeen alustavat tulokset
Varhaiskasvatuksen selvitys
SeS-ryhmän asettaminen
Vuoden 2020 kokousaikataulut

20.9.,

Työryhmien ohjaaminen. (TOT 1-8/2019, TA 2020 tavoiteaihiot)
EU-toimisto, omistajaohjaus

4.10.,

Saavutettavuuden toimintasuunnitelma
Kustannusvertailut, vaka ja perusopetus (SH 30.10.)
Ilmastotyön tiekartat
Kaupunkiseudun edunvalvonta
Lähijunapilotti
Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden TOT 1-8/2019 (sähköinen)

~~18.10~~ syyslomaviikko, kokous peruttu!

22.10 teemakokous MAL4-sopimusehdotus ja oman toiminnan kehittäminen.

31.10 seutufoorumi

1.11.,

Ilmastotiekartat
TA-2020, sisältökeskustelu (SH 30.10)
Lukioselvitys
Opetuspalveluiden seudullinen tiekartta
Seudullinen tietohallinto
Keskustabarometri

15.11.,

Seutuyhteistyön strateginen syventäminen (mm. BT, Tredu, Joli, tietohallinto, EU-toimisto, edunvalvonta)

Segregaatio, seuranta

YK-rakenteen ilmastovaikutukset, seuranta

Seutuliike

Maan ja lumen vastaanotto

29.11.,

Strategian arviointi

Seututieto

13.12.

Lakeland Tampereenseutu, tilannekatsaus

Viestinnän kehittäminen

Virkistysreitit, toimenpideohjelma

Hyvinvointiympäristön tietopohja

VLJS, tilannekatsaus

SÄHKÖINEN KÄSITTELY

137 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.8.2019

10.10-10.15

Seutusihteeri Pohjonen

Yhtymäkokouksen päätöksen mukaan toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan seutuhallitukselle kerran talousarviovuoden aikana ajanjaksolta 1-8. Talouden toteutumisesta seutuhallitukselle toimitetaan talousraportti ajanjaksoilta 1-4 ja 1-8. Lopullinen raportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä.

Yleiskatsaus toimintaan ja tavoitteiden toteutumiseen

Talousarvion 2019 toiminnalliset tavoitteet on asetettu seutustrategian mukaisesti kolmelle pääviestille: lisää kilpailukykyä, kasvulle kestävä rakenne ja hyvinvoiva yhteisö.

Lisää kilpailukykyä

Kuntayhtymä on monipuolistanut maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelumenettelyä, jolla tähdätään kestäväan kasvun ja kilpailukyvyyn lisäämiseen.

Maankäytön kilpailukykyä edistäviä keinoja (mm. Rahaton seutu) on tuettu jatkamalla elinkeinopolitiikan ja yhdyskuntasuunnittelun vuorovai-
kutusta laatimalla elinkeinoalueiden kehityksen seuranta yritysten sijoittumisen ja kasvun tukemiseen. Myös syksyllä valmistuva keskustabariometri antaa välineitä kilpailukyvyyn edistämiseen.

Raideliikennettä on edistetty merkittävästi koko vuoden ajan. Elinkeinoelämän kuljetusten ja työpaikkojen sijoittumisen tarpeita liikennejärjestelmän kehittämiseen on tarkasteltu.

Edunvalvonnan tavoitteita kirkastettiin ja edunvalvonta työtä on edelleen kehitetty kumppaneiden kanssa. Ensimmäinen yhteinen edunvalvonta foorumi toteutettiin yhdessä kumppaneiden kanssa.

Kasvulle kestävä rakenne

MAL4-sopimukseen tähtäävä valmisteluprosessi on leimannut alkuvuoden työskentelyä. Uudistetun ja monipuolisen suunnittelun lisäksi on toteutettu päättäjiä ja kuntia sitouttavat asuntopoliittisen keskustelun avaustilaisuus ja seutuhallituksen ja kunnallishallitusten työpaja MAL4-tavoitteista. MAL4-valmisteluprosessi on tuottanut merkittävästi tietoa aineistoja mm. valittavien toimenpiteiden vaikuttavuudesta sekä rakennesuunnitelman päivitystyön tueksi.

Ilmastotyö on edennyt. Kaupunkiseudun kunnat ovat mm. liittyneet HINKU-foorumiin ja hiilineutraali kaupunkiseutu 2030 -tavoitteen toteuttamiseksi on valmisteltu ilmastotyön mallitiekarttaa, joka valmistuu syksyn aikana kuntien hyödynnettäväksi.

Satamapalveluiden kehittäminen on jatkunut Lakeland NäsiPyhä -ohjelman mukaisesti. Tavoitteellisen liiketoimintamallin arviointi käynnistyy syksyllä.

Hyvinvoiva yhteisö

Hyvinvointia edistävien verkostojen ja yhteisten palveluiden kehittäminen on edennyt. Virkistysalueiden ja -reittien nykytilakuvaus on valmistunut ja syksyllä valmistuu toimenpidesuunnitelma kuntien hyödynnettäväksi. Seutumuseokokeilun arviointi on valmistunut ja kunnat tekevät päätökset jatkosta syksyn kuluessa. Seutuvaraamo -digipalvelun kehittämisessä on siirrytty kehitysvaiheeseen. Alkuvuodesta on selvitetty kuntien käyttövuorojen hakuprosesseja ja tavoitteena on käynnistää loppusyksyn aikana tilojen täytön ja käytön yhteisten mittareiden luominen.

HypaInfra-ohjelmaa on toteutettu kehittämällä tietopohjaa ja strategisen hyvinvointijohtamisen välineitä. Myös Seutuliiikkeen toimenpitein toteutetaan HypaInfra -ohjelmaa.

Perhepäivähoidon palveluseteliselvitys, 5-vuotiaiden maksuttoman esiopetuksen selvitys ovat valmistuneet. Lukiokoulutuksen nykytilakarttaus valmistuu alkusyksystä.

Yhteenveto toiminnan toteutumisesta

Kuntayhtymän toiminta on toteutumassa hyvin, talousarvion ja seutuhallituksen päätösten mukaisena. Kaikkiaan yhtymäkokous on asettanut vuodelle 2019 20 toiminnallista tavoitetta, joista 18 on toteutunut tai on toteutumassa pääosin vuoden loppuun mennessä. Tavoitekohtainen raportointi on esitetty liitteessä.

Talouden toteutuminen ja tuloslaskelmataulukko

Seutuyksikkö

Talousarvioraportti 1.1.–31.8.2019 näyttää 67 900 euron ylijäämää, joka kertyy seutuyksikön tehtäväkokonaisuudesta. Kuntien maksuosuudet on jaksotettu todellisen ajanjakson mukaan ja ne ovat toteutuneet 100 %:sti. Jaksotetut menot ovat toteutuneet 90 %:sti, koska jotkut lisäosaamisen ostot käynnistyvät vasta alkusyksystä. Ennusteen mukaan talous toteutuu tasapainoisena vuoden loppuun mennessä.

MAL-verkosto

Tuotot ajanjaksolle 1.1.–31.8.2019 on huomioitu toteutuneiden menojen mukaisessa suhteessa. MAL-verkoston tulot ja menot ovat toteutuneet 114 %:sti. MAL-verkoston taloudella ei ole vaikutusta jäsenkuntien maksuosuuksiin eikä kuntayhtymän kokonaistuloksen muodostumiseen.

SEUTUYKSIKKÖ	JAKSOTETTU 1.1.-31.8.2019			ENNUSTE 1.1.-31.12.	TA 2019
	TA	TOT	TOT %		
Myyntitulot/kunnat	687 870,00	687 870,00	100,0	1 031 800,00	1 031 800,00
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Tulot yht.	687 870,00	687 870,00	100,0	1 031 800,00	1 031 800,00
Palkat ja palkkiot	332 870,00	336 853,00	101,2	512 016,60	499 300,00
Sivukulut	56 130,00	60 799,00	108,3	91 203,90	84 200,00
Palvelujen ostot	257 800,00	194 762,00	75,5	356 643,00	386 700,00
Vuokrat	31 400,00	32 286,00	102,8	48 429,00	47 100,00
Tarv., yms.	5 670,00	7 581,00	133,7	11 364,80	8 500,00
Kaluston hankinta	4 000,00	0,00	0,0	0,00	6 000,00
Menot yht.	687 870,00	632 281,00	91,9	1 019 657,30	1 031 800,00
+ yli /- alijäämä	0,00	55 589,00	8,08	12 142,70	0,00
MAL-verkosto					
Myyntitulot/alueet	151 200,00	172 822,00	114,3	259 233,00	226 800,00
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Tulot yht.	151 200,00	172 822,00	114,3	259 233,00	226 800,00
Palkat ja palkkiot	79 270,00	94 557,00	119,3	141 829,50	118 900,00
Sivukulut	14 070,00	18 600,00	132,2	27 893,40	21 100,00
Palvelujen ostot	46 330,00	44 015,00	95,0	66 027,30	69 500,00
Vuokrat	10 130,00	14 582,00	143,9	21 880,20	15 200,00
Tarv., yms.	1 400,00	1 068,00	76,3	1 602,00	2 100,00
Kaluston hankinta	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Menot yht.	151 200,00	172 822,00	114,3	259 233,00	226 800,00
+ yli /- alijäämä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KY YHTEENSÄ					
Myyntitulot	839 070,00	860 692,00	102,6	1 291 032,90	1 258 600,00
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Tulot yht.	839 070,00	860 692,00	102,6	1 291 032,90	1 258 600,00
Palkat ja palkkiot	412 130,00	431 410,00	104,7	647 120,20	618 200,00
Sivukulut	70 200,00	79 399,00	113,1	119 098,50	105 300,00
Palvelujen ostot	304 130,00	238 777,00	78,5	358 169,40	456 200,00
Vuokrat	41 530,00	46 868,00	112,9	70 307,60	62 300,00
Tarv., yms.	7 050,00	8 649,00	122,7	13 004,20	10 600,00
Kaluston hankinta	4 000,00	0,00	0,0	0,00	6 000,00
Menot yht.	839 040,00	805 103,00	96,0	1 278 890,30	1 258 600,00
+ yli /- alijäämä	30,00	55 589,00		12 142,60	0,00

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liite:

- Toiminnallisten tavoitteiden raportointi 1.1.-31.8.2019

Kuntajohtajakokous 4.10.2019

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä asian tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

138 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.25